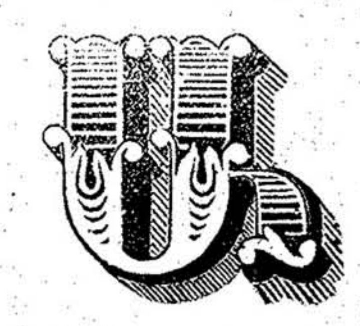
ՀԱՏԸ 5 ՄԻԼԻԷՄ

ԲԱԺԱՆԵԳԻՆ

		Տարեկան	Վեցամսեայ
ԵԳԻՊՏՈՍ	Ղ. Ո.	80	40
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ	Ֆր.	20	10

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԵԱՆ

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ՇԱԲԱԹԸ ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Շարա Ապու Տարտար, Թիւ 16
ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

ՀԱՍՑԷ՝
Journal AREV
B. P. № 297
Alexandrie, EGYPTE

ՉՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԱԾ ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ԱՒԵԼԻ ՊԱՐԶ

Համագործակցութեան շուրջ նախորդ յօդուածս ոմանց կողմէ տեսական նկատուած է, և ինչպէս իմ՝ նոյնպէս Արեւի միւս աշխատակիցներուն կարգ մը հաւաստումները թիւրիմացութեան, եթէ ոչ խեղաթիւրումի, տեղի տուած են։

Կը կարծէի թէ ամենքս ալ պարզ և հասկնալի հայերէն կը գրենք, բայց քանի որ խմբագիրներ կան որ մեզի չեն հասկնար, կ'ստիպուիմ այս անգամ աւելի պարզ և յստակ արտայայտել տեսութիւններս, որպէսզի գոնէ՝ ուղղամիտ և անկաշկանդ ընթերցողները հասկնան ու գտնեն զանոնք։

Երբ մենք, ներկայ պատմական բովէին, ի սփիւռս աշխարհի գտնուած Հայութեան ընդհանրապէս ցոյց տուած քաղաքական հասունութեանը վրայ կը խօսինք, ուրիշներ մեզի կը հերքեն, կարծես ըսել ուզելով որ քաղաքական հասունութիւնը բարեմասնութիւն մըն է որով քիչեր միայն օժտուած են...։ Երբ համագործակցութիւն կ'ըսենք, մեզի կը պատասխանուի թէ այդ ապրանքը միայն Կովկասի մէջ կը բուսնի։ Երբ «Կովկասէ դուրս» գործունէութեան մը խօսքը կ'ըլլայ, որ բնականաբար Կովկասի մէջ կատարուած ձեռնարկներուն մերժումը չէ, մեզի կը պատասխանուի անմիջապէս թէ ազգային գործունէութեան միակ բեմը Կովկասն է և անկէ դուրս գործունէութիւն չկայ ու չի կրնար ըլլալ։ Եւ յետոյ ամբողջ ներբողական մը Կովկասի մեր Հայ հայրենակիցներուն, որոնց հանդէպ կարծես ուրիշներ յարգանքի պակասութիւն մը գործած ըլլային։

Ազգային պաշտպանութեան Հիմնադրամի հանգանակութեան շուրջ ալ, որուն ձեռնարկած էր ազգին ամենէն հեղինակաւոր մէկ անձնաւորութիւնը ու զայն դրած էր Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետին հովանաւորութեան տակ, միթէ՝ նոյն կերպով չի յայտարարուեցա՞ւ՝ թէ Կովկասի կամաւորներուն ի նպաստ սկսուած հանգանակութեան արգելք ըլլալու համար է այդ ձեռնարկը։ «զի այդ կամաւորական շարժումէն դուրս ուրիշ ազգային անհրաժեշտ գործ չկայ։» Վանը կ'առնուի, բայց իրենց աչքին այնպէս կ'երեւայ որ ուրիշներ չեն ուրախանար, «անպատեհ դիպուած մը» կը համարեն զայն. միայն իրե՛նք են որ կ'ուրախանան և արդէն միայն իրենք իրաւունք ունին ուրախանալու(*)...

Յայտնի կուսակցական գործիչ մը — Վռամեան — Վանայ մէջ կը նահատակուի. և թէպէտ տարակոյս չկայ որ ամէն Հայ այդ կորուստին համար ցաւ զգացած է, նոյն իսկ անոնք որ համամիտ եղած չըլլային անոր անցեալ գործունէութեան, անմիջապէս առիթը ձեռք կ'առնուի, յիշեալ գործիչը գովելու ձեւին տակ ուրիշները անխնայ ծաղրելու, գետնէ գետին զարնելու։

Օրինակները դեռ կրնան երկարաձգուիլ։ Արդեօք չափազանցութիւն չէ՞ թէ վերոյիշեալ Կովկաս, կովկասահայ, կամաւոր, Վան, հանգանակութիւն, Վռամեան եւն. բառերուն տակէն կ'ուզուի ընթերցողները այն տպաւորութեան տակ ձգել թէ այս բոլորը կը վերաբերին «ազգին գերընտիր մասին» կամ այն կուսակցութեան որմէ դուրս չկայ փրկութիւն....

Ահա թէ ո՞ւր կը տարբերին մեր ըմբռնումները, մեր մտայնութիւնը և մեր պաշտպանած հայեցակէտները։ Մենք երբ կ'ըսենք թէ ազգը այսօր քաղաքականապէս հասունցած է, թէ անոր մէջ հրաշափոխութիւն մը տեղի ունեցած է, ըսել չենք ուզեր բնաւ թէ ամէն մարդ հաւասարապէս իր պարտականութիւնը կը կատարէ և թէ պակասներ չկան որոնք պիտի արժէր մատնանիշ ընել։ Բայց մենք լաւագոյնին համար պէտք չենք տեսներ լաւը արհամարհելու. մենք բացարձակապաշտ չենք. մենք անպայման կը համակրինք Կովկասահայուն ալ, կամաւորին ալ. անոնց համար մեր յարգանքը, հիացումը և երախտագիտութիւնը պակաս չեն բնաւ անոնցմէ որոնք անոնց պաշտպանութիւնը կը ստանձնեն քաջաբար՝ հակառակորդներու կամ յարձակողներու խումբի մը դէմ որ սակայն գոյութիւն չունի աշխարհի վրայ։ Ջաղացքին դէմ ծանօթ կռիւն է ասիկա։

Մեր աչքին նոյնպէս գովելի և վստահելի են, և ազգ. երախտագիտութեան արժանի, Կովկասահայուն ու կամաւորին հետ Վանեցին ալ որ հերոսաբար կ'ապստամբի, Մշեցին ու Սասունցին ալ որոնք իրենց կարգին միայն կ'սպասեն Վանայ օրինակին հետեւելու։ Մենք կը համակրինք Հայաստանի ամենէն խուլ անկիւնի անզէն և անօգնական Հայուն ալ՝ որ կը տառապի, կը հալածուի, կը մարտիրոսանայ, Պոլսեցին ալ՝ որ առանց դասակարգային կամ կուսակցական խտրութեան՝ այսօր բանտի, աքսորի կը դատապարտուի հայութեան սիրոյն համար, Զէյթունցիին ալ՝ որ այս քանիերո՛րդ անգամն է՝ իր դիւցազնական գլուխը վեր կը բարձրացնէ ազատութեան իր անշէջ տենչով, առհասարակ Կիլիկեցիին ալ՝ որ իր ետին Կովկաս մը չունի դժբաղդաբար, Արտասահմանի Հայո՛ւն ալ՝ որ իր եղբայրական օժանդակութիւնը չի խընայեր հայ կամաւորին, հայ փախստականին և ազգային պաշտպանութեան ամէն պէտքերուն, խղճամիտ հրապարակագրին ալ՝ որ հանրային կարծիքը կը պատրաստէ, կ'առաջնորդէ, կը ներդաշնակէ կ'ոգեւորէ, դիւանագէտի՛ն ալ՝ որ հայկական դատը կը պաշտպանէ եւրոպական դահլիճներու մէջ, Դաշնակցականին և անոր առընթեր Հնչակեանին, Վերակազմեալին, Ռամկավարին, անկուսակցականին կամ չէզոքին ալ, վերջապէս ամէն մէկ Հայու որ այս բաղդորոշ ժամուն իր ձեռքէն եկած ձեւով ու չափով կը ջանայ օգտակար հանդիսանալ ազգային դատին։

Արդարեւ, հրապարակագրի պաշտօնին մէկ էական մասն ալ քննադատութիւնն է, երբ իրօք քննադատելի կէտեր կան։ Բայց մենք պէտք չենք տեսներ մեր խօսքերուն մէջ թոյն խառնել կամ մեր գրիչը մելանի տեղ մաղձի մէջ թաթխել. կատաղելու, փրփրելու, լուտանքներ արձակելու հարկ չենք զգար. կրնանք մեր դիտողութիւնները եղբայրաբար արտայայտել. յորդորել, խրատել, համոզել, խանդավառել, մշտական կերպով և միշտ աւելի և աւելի պարտականութեան հրաւիրել, աշխատութեան կոչում ընել։ Իսկ երբ բացարձակ և անուղղայ չկամութիւններու և չարամտութիւններու հանդիպինք, մեզի կը մնայ միայն հանրային դատաստանին ներկայացնել իրողութիւնները, ու շարունակել մեր գործը։

Այս ազգը իր վերաշինութեանը համար պէտք ունի ամէն կարգի ճիգերու, բոլոր կարողներուն, բարի կամեցողութիւններուն օժանդակութեանը։ Ամէն կարգի պէտքերը, ամէն կարգի գործունէութիւնները, ամէն կարգի աշխատութիւնները իրար կը խաչաձեւեն, կը լրացնեն, կ'ամբողջացնեն, բաւական է որ համերաշխ, համընթաց, կարգապահ, բանիմաց կերպով առաջ տարուին։ Այս կերպով գոյանալիք — կրնանք ըսել արդէն իսկ գոյացած — ուժը անհամեմատ գերիվեր է քան ո՛ և է կուսակցութեան մը, հատուածի մը, որչափ զօրաւոր կարծէ ինքզինքը, ցուցադրելիք ուժէն։ Ասկէ զատ, ո՛ և է կուսակցութեան մը համար առնուազն անքարեխղճութիւն և ապերախտութիւն պիտի ըլլար՝ իր բոլոր նիւթական ու բարոյական ուժերը շարունակ պահանջել և քաղել ազգի մը բոլոր հատուածներէն անխտրաբար, և միեւնոյն ժամանակ անօրինակ խտրականութեամբ մը իրեն բան-գործ ընել այդ նոյն հատուածները անդադար խարազանել, ապտակել, ոտնահարել, չի հաւնիլ, քիթին չի տանիլ, ինքզինք առանձինն ազգին միահեծան տէրը, դատաւորը, տնօրէնողը և ղեկավարողը հռչակել։ Դժբաղդաբար՝ այս կը տեսնենք սակայն մեր դէմը։

Գալով մեր տեսական համագործակցութեան, պիտի ջանանք յաջորդ անգամ պարզել թէ որքա՛ն գործնական կրնար ըլլալ ան՝ եթէ ուզուէր։

Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

(*) Մենք կը խղճահարինք Վանի ապստամբութեան եւ դիմադրութեան գործին մէջ կուսակցական խօսք մը ըսելու: Այսու հանդերձ՝ գիտէ ամէն մարդ թէ Վանը կուսակցական կարեւոր կեդրոն մըն է ինչպէս Դաշնակցական, նոյնպէս եւ Սահմ.-Ռամկավար ու Հնչակեան կուսակցութեանց համար: Բարեկամ եւ հակառակորդ գիտեն մանաւորապէս՝ թէ Աւետիսեաններու եւ Սեպուհներու ընկեր ու աշակերտ՝ նախկին Արմենական եւ այժմ Սահմ.-Ռամկավար հազարներ կան Վանի եւ շրջականներուն մէջ որոնք ձեռքերնին ծալլած չմնացին անշուշտ ապստամբութեան ու դիմադրութեան գործին մէջ, որոնցմէ քանինե՛ր մեռան ալ հարկաւ, բայց որոնց հանդէպ մեր յարգանքն ու աղապատանքը նուազ յայտնած չենք ըլլար՝ եթէ միմիայն ՀԱՅ անունով զիրենք ողջունենք հիմա: Ընդհակառա՛կը:
Ծ. Խ.

ՕՐԸ ՕՐԻՆ

ԲԱԶՄԱՃԱԿԱՏ ՀՐԷՇԸ

Մէկը կար մէկը չի կար, մեծազօր ինքնակալ մը կար, որ մէկ գլուխ ունէր ու մէկ ճակատ, ինչպէս ամէն մարդ որ կը յարգէ ինքզինքը և բնութեան օրէնքները...։

Օրին մէկը, սակայն, նոր ճակատ մը բուսնիլը զգաց գլխուն վրայ. զարմացումը դեռ չանցած՝ ուրիշ մը եւս ծնաւ, ծնաւ ու մեծցաւ, մեծցաւ ու տարածուեցաւ: Եւ դեռ վերջերս, երրորդ անհաւոր ճակատ մը եւս ծայր տըւաւ, որ ան ալ մեծնալու միտք ունի, եթէ Աստուած կեանք տայ...։

Այս ինքնակալը Վիլհելմ կայսրն է և այն ճակատները, գուշակեցիք հարկաւ, արեւելեան, արեւմտեան և հարաւային ռազմաճակատներն են, ամենքն ալ ի՛ր ճակատները։ Աստուած հիւսիսայինէն պահէ՜...։

Խեղճին խենթենալը բան մը չէ, և հաւատացէ՛ք որ մինչեւ հիմա խենթեցած չըլլալը՝ իր փառքի մեծագոյն տիտղոսն է։ Իբրեւ զօրաւոր, իբրեւ դիմացկուն գլուխ՝ ըսելիք չկայ...։

Կարելի է երեւակայել խեղճ Քայզերը անհեթեթ, այլակերպ անասունի մը, Յայտնութենական հրէշի մը ձեւով, պատկերուած — եթէ կարելի է ըսել — սոսկալիթխար գլուխով մը որ երեք ճակատ ունի. մին դարձած դէպ ի արեւելք, երկրորդը դէպ ի արեւմուտք, երրորդը դէպ ի հարաւ։

Ի՛նչ անդոհական տագնապներ, ի՛նչ փոթորիկներ, ի՛նչ հրաբորբոք տենդեր կ'անցնին կը դառնան արդեօք այդ հրէշային գլուխին մէջ...։ Ի՛նչ հսկայական գլխու-ցաւեր, Աստուած իմ։

Երբեմն լուր կուգայ որ Ռուսները Բրզէմիսլը առեր, 120,000 զինուոր գերի բռներ են։

— Ա՛յ ճակատս, կը գոչէ Քայզերը և ձեռքը գլխուն մէկ կողմը կը տանի։

Արեւելեան ճակատն է որ կը ցաւի անհնարին կերպով։

Ուրիշ օր մը լուր կուգայ որ Ֆրանսացիք Արասի հիւսիսային կողմը յաղթանակէ յաղթանակ կ'ընթանան։ Քայզերը, խելայեղ, արեւմտեան ճակատը կը բռնէ, որ ստացած հարուածէն կ'ուռենայ, ճաթելու աստիճան...

Եւ մէկ երկու շաբաթէ ի վեր նորաբոյս հարաւային ճակատն է որ կրակներու մէջ կ'այրի։

Մերթ ալ կը պատահի որ բոլոր կողմերէն կը փչէ ձախորդութիւնը, տեսակ մը սիմունի պէս, ու Վիլհելմ իր բովանդակ գլուխը ձեռքերուն մէջ առած, կը հեծէ՝

— Ա՛յ ճակատներս, ա՛յ ճակատներս...

Եւ հեռու չէ թերեւս այն օրը ուր տարօրինակ աղմուկ մը պիտի լսուի Եւրոպայի մէջ՝ ծանուցանող աշխարհի թէ Քայզերին հրէշային գլուխը պայթած է, բոլոր ճակատները խորտակուած և մէջի խելքն ալ օդը ելած է...

Ի՛նչ անհաւոր ճակատագիր։

Մ. Օ. ԿԻՐՃԵԱՆ

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԽԱՌՆԻԿՆԵՐ

*** Ապրիլ 26

Կիլիկիայէն լուրեր կ'ուզէ՞ք։ Մէկ խօսքով ըսեմ, Կիլիկիան դժոխք դարձած է, սպառնալով որ սպանդանոց դառնայ։ Կը ցաւիմ որ պիտի չկրնամ ճշգրիտ և պատշաճ մանրամասնութեամբ դէպքեր տեղեկագրել ամէն մէկ տեղի մասին, զի հաղորդակցութիւնները դժուարացած, երթեւեկութիւնները ընդհատուած են և նամակները կը բացուին։ Պատահական ճամբորդներէ, կառավարական շրջանակներէ ու փախստականներէ լսուած լուրերն ալ, շատ անգամ իրարու կը հակասեն: Մէկ բանի մէջ միայն ամէն ոք համաձայն է. այն է թէ Կիլիկիան, մէկ ծայրէն միւսը, խառնաշփոթութեան և իրարանցումի մէջ է։ Կը սպասուին և արդէն ծայր տուած են դէպքեր որոնք վերջին ծայր վտանգաւոր են Կիլիկիոյ Հայ ազգաբնակութեան համար և որոնք սակայն իրենց անողոք ճակատագրականութեամբը անխուսափելի են։ Զէյթունի սարերուն վրայ արդէն ամիսներէ ի վեր է որ վրդովումը կը տիրէ և մեր քաջ լեռնականները անգամ մըն ալ իրենց գլուխը բարձրացուցած են իրենց ոչնչացումին ձգտող Թուրք պաշտօնէութեան և զինուորներուն դէմ։

Հաճընի մէջ, որ մինչեւ վերջերս աւելի խաղաղ էր, վերջին ամիսներու մէջ ձեռք առնուած ծայրայեղ խստութիւններու երեսէն սկսած են առաջ գալ դէպքեր որոնք նոյնպէս յատկանշանական են. հոն ալ զինուորութենէ ու հալածանքէ փախստական երիտասարդներ խումբերով լեռը բարձրացած են և ոստիկան-զինուորներու հետ արդէն մէկ քանի ընդհարումներ ունեցած։ Այս մասնակի դէպքերուն առթիւ կառավարութեան Հաճըն քաղաքին մէջ ձեռք առած անհարկի միջոցները տիրող գրգռութիւնը աւելի բորբոքելու և ընդհանրացնելու բնոյթը ունին։ Այս քաղաքին մէջ մասնաւորապէս թշուառութիւնը վերջին աստիճանին հասած է: Արդարեւ Հաճընցիները իրենց քաղաքին մէջ բաւական գործ չգտնելով իրենց ապրուստին համար, տարուան այս եղանակին մեծ մասամբ կը պանդխտէին Սիս, Կարս-Պազար, Ադանա և ուրիշ վայրեր, զանազան դաշտային աշխատութիւններով կամ քաղաքներու մէջ ծառայութեամբ իրենց օրապահիկը ճարելու։ Սակայն այս տարի, տիրող անապահովութեան երեսէն և զինուորական բանի ծառայութեան վախէն, Հաճընցիները ստիպուած են ո՛չ միայն ուրիշ տեղ չերթալ գործի համար, այլ շատերը իրենց տուներէն դուրս փախստական մնալու դատապարտուած են: Դժուար չէ երեւակայել թէ այս վիճակին շարունակութիւնը ի՛նչ հետեւանքներու կրնայ յանգիլ, մանաւանդ երբ Զէյթունի շուրջ պատահած դէպքերը վերջին աստիճան գրգռիչ ու թելադրական են։

Սիսի, Կարս-Պազարի ու շրջակայից մէջ, գրեթէ 15 օրը անգամ մը խուճապ առաջ կուգայ, իբրեւ հակահարուած Հա-

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Տարտանէլի մէջ

Լոնտոն, 3 Յունիս. — Միթիլինէն կը գրեն թէ դաշնակից մարտանաւերը թոյլ չտուին որ Կելիպոլուի թերակղզիին մէջ Նոր-Զելանտական զօրքերու մէկ թեւը շրջապատելու համար թուրքերու կատարած փորձերը յաջողին։ Թուրքերը անագին կորուստներ կրեցին։ Անոնք որ մահուընէ ազատեցան՝ անձնատուր եղան։ (Մոգ.)

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴԾՈՎԵԱՆ ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ ՄԷՋ

Լոնտոն 3, (պաշտօնական). — Անգլիական ընդծովեայ մը երէկ Մարմարայի մէջ գերմանական մեծ փոխադրանաւի մը՝ վրայ թորփիլ նետեց։ (Ռ.)

Բարիզ, 2. — Տէտէաղաճէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Կ. Պոլսոյ առջեւ անգլիական ընդծովեաներու ներկայութեան պատճառաւ, օսմ. զին. իշխանութիւնները վար դրած են Կելիպօլու զինուոր տանող բոլոր փոխադրանաւերը։ Ռ.

Արեւելեան ճակատէն

Պետրոգրատ, 3. — Շավլիի, Նարեւի, Վիսթուլայի եւ Պրզեմիսլի շրջաններուն մէջ յառաջացանք։ Սանի ձախ եզերքին վրայ բազմաթիւ գիւղեր գրաւեցինք եւ 1200 գերի բռնեցինք որոնց 22ը սպայ։ Հ.

Պետրոգրատ, 3.— Պրզեմիսլի մէջ մղուող ճակատամարտին բացառիկ կարեւորութիւնը այսօրուան զեկոյցէն յայտնի կ'ըլլայ։ Թշնամին մեծ տրամագծով թնդանօթները յարձակեցան մեր կեդրոնական ճակատին վրայ, թիւ 10 եւ 11 բերդերու շրջանին մէջ։ Այս երկու բերդերը Աւստրիացիք Պրզեմիսլի յանձնումէն առաջ ամբողջովին քանդած էին։ Այսուհանդերձ բոլոր յարձակումները վանեցինք, բայց թշնամին յաջողեցաւ ձեռք անցընել զինք ռմբակոծող մեր տաս մը թնդանօթները, անոնց վերջին ռումբը արձակուելէ ետք։ (Ռ.)

Իտալական ճակատէն

Հռոմ, 3.— (Պաշտօնական) Իտալացիք առտուն գրաւեցին Մոնթէ-Նէրոյի գագաթը որ 7000 ոտք բարձրութիւն ունի եւ կը գտնուի Իզոնցոյի վրայ, Թոլմէնէն 6 մղոն դէպի հիւսիս-արեւմուտք։ Իտալացւոց մինչեւ հիմա ունեցած ամենէն կարեւոր յաջողութիւնն է այս։ Երբ աւստրիական ամրութեանց առաջին գիծը անցանք, թշնամին քանիցս բուռն հակայարձակումներ կատարեց, որոնք ամէնուրեք ետ մղուեցան, բայց որոնք ցոյց կուտան թէ Աւստրիացիք լուրջ կը նկատեն կացութիւնը։ (Ռ.)

Արեւմտեան ճակատէն

29 ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱՒ ԳԵՐՄԱՆԱՑԻՈՑ ՎՐԱՅ

Բարիզ, 3.— Առաւօտեան ժամը 4էն 5, Ֆրանս. 29 օդանաւ 178 ռումբ եւ հազարաւոր նետ արձակեցին գահաժառանգին բանակատեղիին վրայ։ Բազմաթիւ ռումբեր իրենց նպատակակէտին հասան։ Օդանաւերը բուռն թնդանօթաձգութեան մը ենթարկուեցան, բայց կրցան ողջ առողջ վերադառնալ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԽԼՐՏՈՒՄԸ

Լոնտոն, 3. — Աթէնքէն կը հեռագրուի թէ լուր կայ որ Պուլկարիա կոչ ըրած է Պոլիս գտնուած եւ զինուորական ծառայութեան ընդունակ եղող իր հպատակներուն թողուլ օսմ. մայրաքաղաքը եւ իրենց երկիրը դառնալ։

Կը ծանուցուի թէ Թուրքերը Չաթալճայի եւ Հասեմքէօյի մէջ զօրք կը կեդրոնացընեն։ Մոգ.

ԱՄԵՐԻԿԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Լոնտոն, 3.— Գերմանական մամուլը ընդարձակ յօդուածներ կը հրատարակէ Նախագահ Ուիլսընի պահանջումներուն մասին, յայտնելով թէ աւելի կը նախընտրէ որ Միացեալ-Նահանգաց հետ դիւանագիտական յարաբերութիւնները խզուին քան թէ ընդծովեաներու կռիւին վերջ տրուի։

ճրնի մէջ պատահած դէպքերուն, որոնց արձագանգը հասած կ'ըլլայ այս տեղերը, շատ անգամ չափազանցուած ձեւի մը տակ։ Նմանապէս Մարաշի, Խանըլը, Լաւփաշըլը, Պաղչէի, եւ Հասան-Պէյլիի Հայերը մշտական խուճապի մէջ են Զէյթունի կռիւներուն երեւէն, մանաւանդ որ Զէյթունի վրայ դացող բէտիֆներու սովորական վաշտերը այս կողմերէն կ'անցնին իրենց ճամբուն վրայ։ Օսմանիէի եւ Համիտիէի Հայերուն վիճակը մի՛ հարցնէք. ասոնք իրենց բնակակից մոլեռանդ եւ արիւնկզակ Թուրքերուն մէջ փոքրամասնութիւն մը ըլլալով՝ կոտորածի դամոկլեան սուրը ամէն վայրկեան կախուած է իրենց գլխուն վրայ. ասոնցմէ շատերը իրենց բանը գործը թողած՝ փախած են շրջակայ հայաբնակ կեդրոնները. այսպիսիներուն խանութները թալլուած են Թուրք խուժանէն՝ կառավարութեան անտարբեր աչքերուն տակ. ուրիշներ միայն իրենց ընտանիքները հեռացուցած են եւ իրենք տեղերնին մնացած՝ կը սպասեն իրենց բաղդին, վաղուան համար անստոյգ։

Պէյլանի Հայերէն շատերը բռնի զինուոր տարուած են. ամբողջ քաղաքը իր ռազմագիտական դիրքին պատճառաւ կատարեալ զինուորանոց մը դարձած է, եւ շրջակաները՝ բանակատեղի։ Հայերուն տուներէն շատերը Թուրք զինուորներու կողմէ գրաւուած են. կիրճին յարմար կէտերուն վրայ խրամատներ բացուած եւ բարձրութիւններուն վրայ թնդանօթներ զետեղուած են։ Իսքէնտէրունի զինուորական մթերանոցին բոլոր զէնքերը եւ ռազմամթերքը Պէյլան փոխադրուած են՝ Իսքէնտէրուն բաց դնելով թշնամի մարտանաւերու յարձակման առջեւ։ * *

(Շարունակութիւնը յաջորդիւ)

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆՑ ԺԱՄԸ

Վերջացող եօթնեակին մէջ քաղաքական իրադարձութեանց էն աչքառուն, անշուշտ Իտալիոյ իր նախկին զինակիցներէն վերջնական բաժանումը եւ անոնց դէմ պատերազմի յայտարարութիւնն էր։ Խօսիլ այն պայմաններուն մասին որոնց հիման վրայ Իտալիա կը մտնէ Երրեակ Համաձայնութեան մէջ, որ այսպէսով կը վերածուի Քառեակ Դաշնակցութեան, պիտի նշանակէր Անգլիոյ, Ֆրանսայի եւ Ռուսիոյ քաղաքական հեռաւոր հայեացքներուն թափանցել եւ զանոնք քննել, պիտի նշանակէր Եւրոպայի, Ասիոյ եւ թերեւս ամբողջ աշխարհի մօտաւոր, յեղաշրջման նկատմամբ այս պետութեանց տեսակէտները ճշդել, գո՛րծ մը որ ձեռնհաս պիտի ըլլար ամենէն իրազեկ քաղաքական քրոնիկագիրը իսկ, խնդիրներ՝ ընդարձակ եւ բարդ միանգամայն, որոնց այժմէն մօտենալու վարանած են թերեւս պետութեանց քաղաքական կեանքը իրենց ձեռքին մէջ ունեցող դիւանագէտներն անգամ։ Անշուշտ իտէալներու եւ շահերու նոյնութիւնը կամ ասոնց փոխադարձ հարկադրութիւններն ու հակադրութիւններն են որ այս պատմական զինակցութեան խարիսխը եւ առանցքը միանգամայն կազմեցին։ Սակայն որոշ գիտենք եւ կրնանք ըսել թէ՝ Քառեակ Դաշնակցութիւնը ամբողջովին, անոր մէջ ուժը կազմող գըլխաւոր ազդակը, մէկ խօսքով անոր նշանաբանը՝ զինուորական եւ քաղաքական միահեծանութեան վերջնական խորտակումն է յանուն քաղաքակրթութեան եւ մեծ ու փոքր ազգերու ազատագրութեան։

Եթէ ակնարկուած ազգերուն մէջ կը գտնուի Պելճիքան, հերոսական Պելճիքան՝ որուն չէզոքութիւնը բռնաբարուեցաւ եւ որ դեռ այսօր կոխոտուած է վանտալներէն. եթէ կը գտնուի Սերպիան, Պալքանեան պետութեանց ամենէն տառապեալը բայց եւ ամենէն առնականը, որ երեք յաջորդական պատերազմներէ ուժասպառ բայց միշտ կանգուն կը մնայ, կը գտնուին նաեւ ուրիշ փոքր ազգեր, որոնք անկախութիւննին շատոնց կորսուած բայց դարերով ծառայած են ամէն բռնապետութեան եւ ամէն լուծի դէմ եւ այսօր դարձեալ ազատութեան եւ քաղաքակրթութեան դատին են կառչած՝ իրենց կեանքին իսկ գինովը. ասոնք Բոլոնիա եւ Հայաստան կը կոչուին...։

Եթէ այսօր պատերազմիկ պետութեանց համար դիւանագիտութիւնը կը լռէ պահ մը, քանի որ խօսքը թնդանօթինն է, գոնէ հոս կարելի է արձանագրել թէ Քառեակ Դաշնակցութեան վերոյիշեալ նշանաբանը երաշխիք մ'է որ զինուց յաջողութիւնը պիտի գայ պսակել ազատութեան ծարաւի փոքր ցեղերուն արդար ակնկալութիւնները։

* * *

Քառեակ Դաշնակցութիւնը իր հետ պիտի ունենայ հաւանականաբար Պալքանեան պետութիւններէն Ռումանիան եւ Պուլկարիան. գոնէ այսպէս ցոյց կուտան վերջին հեռագիրները։ Գիտէինք արդէն թէ Իտալիա պատերազմի ձեռնարկելէ առաջ՝ Պալքանեան պետութիւններէն ոմանց, մանաւորաբար Ռումանիոյ հետ, նախնական բանակցութիւններ կատարած եւ եզրակացութիւններու յանգած էր։ Իտալօ-Ռումէն համաձայնութեան մը գոյութիւնը ամիսներէ ի վեր կը յեղյեղուի լրագրութեան մէջ, եւ հիմա ալ լուրջ նշաններ կան թէ Ռումանիոյ վայրկեանը հասած է եւ պիտի ուզէ զէնքի զօրութեամբ իրագործել իր ազգային միութիւնը՝ Թրանսիլվանիոյ գրաւումով եւ կցումով։ Այսպէ՛ս, նոր պատերազմիկ պետութիւն մը եւս պիտի ունենան իրենց դէմ Կեդրոնական կայսրութիւնք, գլխաւորաբար Աւստրիա, որ արդէն իսկ ամէն կողմէ իր վրայ կատարուած ճնշումին տակ ճարճատիլ սկսած է։

Ռումանիոյ մասնակցութիւնը համեւրոպական պատերազմին, մօտալուտ կը թուի այն պատճառաւ մանաւանդ, որ Ռումէնօ-Պուլկար բանակցութիւնները աւելի քան երբեք առաջացած են։ Պուլկարիոյ մասնակցութիւնը, որ Ռումանիոյ կողմէ հողային փոխարինութեամբ մը պիտի իրագործուի հաւանօրէն, Եւրոպական Թուրքիոյ անմիջական մահուան վճիռը պիտի ըլլայ։

Յունաստանի վրայ չի խօսեցանք դեռ։ Այն օրէն ի վեր որ Յունաստանի վերանորոգիչը, Վէնիզէլոս, յայտնի եւ ամէնուն ծանօթ պատճառներով ասպարէզէն հեռացաւ՝ կառավարութեան ղեկը թողլով Կունարիսի, Զօղրաֆոսի եւ ընկերներուն, այդ օրէն իսկ Յունաստանի մասնակցութիւնը տարտամ եւ անորոշ բանակցութեանց տեղի տուաւ։ Եթէ հրապարակուած պայմանները պատրուակ չեն համարիր(?) չէզոքութիւն մը շարունակելու, տխուր լոյս մը միայն կըրնան սփռել յոյն պետական մարդոց քաղաքական հասունութեանը վրայ։ Ճիշդ է որ այդ պայմանները արտաբերուած են պուլկարական մղձաւանջին տակ, զոր կարելի էր սակայն հեռացնել երբ դեռ ուշ չէր, ինչպէս Վէնիզէլոս իր սովորական հեռատեսութեամբը թելադրած էր ժամանակին։

Յունական պայմանները կը պարունակեն սակայն այնպիսի յաւակնութիւններ որոնց նկատառումը բացարձակապէս անկարելի է. բացի դրամական կարեւոր փոխատուութենէ, ռազմամթերքի հայթայթումէ, Իզմիրի եւ իր շրջականերու մէջ հողային ընդարձակ փոխարինութենէ, Յոյները մշտական երաշխաւորութիւններու ալ խօսքը կ'ընեն։ Այս մասին կ'արտատպենք Փլէմանոֆի յունական խնդիրներու շուրջ վերջերս գրած յօդուածին ջախջախիչ մէկ հատուածը, որ դաս մըն է նաեւ մեծամտութենէ բռնուած ամէն պզտիկ ազգերու.

«Չի կրցայ խնդուքս բռնել երբ կարդացի թէ «երաշխաւորութիւններ» կը պահանջեն։ Որքա՞ն խաթարուած ըլլալու է մէկու մը յստակատեսութիւնը՝ այս ձեւին մէջ դնելու համար խնդիր մը որ ճիշդ հակադարձ կերպով կը ներկայանայ՝ Արդարե՛ւ Աթէնքի մէջ կարծեցին թէ մե՞նք Յունաստանի պէտք ունէինք, ենթադրելով իսկ որ այդպէս ըլլար, կը կարծենք թէ Յունաստանի կողմէ փոխադարձ համակրութեան մը բաւական իրաւունքներ ունէինք։ Սակայն մենք Պ. Կունարիսէն բան մը չէինք պահանջած։ Ընդհակառակը կը կարծէինք իսկ որ մեր ռուս դաշնակիցներ տուած էինք այնպիսի համաձայնութիւններ որոնք Աթէնքի համար անարժէք չէին, եւ կը կարծեմ ի վիճակի ըլլալ յայտնելու թէ առանց մեզի երկրը տարբեր կերպարանք մը պիտի ստանային։ Պ. Վէնիզէլոս մեզ «երաշխաւորութիւններ» չպահանջեց։ Անիկա կը տրամադրէր յունական դրօշը՝ այդ երաշխաւորութիւնները ձեռք անցընելու համար, գիտնալով որ ընդհանրապէս կարելի չէ բան մը շահիլ առանց բան մը վտանգելու։ Եթէ յոյն կառավարութիւնը կը կարծէ թէ Ֆրանսայի, Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ զինուորական ուժերը բաւականաչափ «երաշխաւորութիւն մը» չեն, թող Պերլին դիմէ. Պէթման-Հօլվէկ եւ Էնվէր բաշա կազմ ու պատրաստ են խօսակցութեան նստելու։

«Մեր շահերը ուղղակի վտանգուած չէին երբ Սերպիա Աւստրիոյ ներքանին տակ ջախջախուելու վտանգին տակ կը գտնուէր։ Ռուսիա փութաց օգնութեան վազել, եւ Ֆրանսա ու Անգլիա բնաւ չի պահանջեցին «երաշխաւորութիւններ» մտնելու համար յանուն ազգերու իրաւունքին (որուն վրայ է որ յոյն ժողովուրդը տակաւին կը հիմնէ իր ազգային յոյսերը) մղուած մեծ ճակատամարտին մէջ։ Առա՛նց «երաշխաւորութիւններու» կը կռուին եւ հերոսաբար կ'իյնան մեր զաւակները արիւնոտ կռիւներու մէջ։ Ո՛վ որ «երաշխաւորութիւններ» կ'ուզէ՝ թո՛ղ զանոնք առնէ, փոխանակ զանոնք մուրալու։ Յունաստանը տակաւին Թուրք լուծին տակ մնացած պիտի ըլլար՝ եթէ անկախութեան մարտիկները իրենցմէ դուրս «երաշխաւորութիւններ» փնտռած ըլլային, այսինքն իրենց հերոսութենէն եւ իրենց անընկճելի յամառութենէն դուրս։

Պ. Զօղրաֆոս փոխանակ սին վեհանձնութեամբ մը զբաղելու, աւելի լաւ կ'ընէ չափելով թէ իր երկիրը Պ. Վէնիզէլոսի մեկնումէն ի վեր ի՛նչ կորսնցուց զոր ո՛չ ինք եւ ո՛չ ուրիշ մէկը կրնայ վերաշահիլ։ Կրնայ պատահիլ որ ա՛լ աւելի կորսնցնէ ան, մէկ յոյս մը կը մնայ իրեն. այն է երթալ գտնել մեծ Կրետացին, եթէ կ'ուզէ նուաստութենէն ազատել ինչ որ կարելի է դեռ։»

Յ. Փ.

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ՄԷՋ

ԸՆԴԾՈՎԵԱՅ ԿԸ ԳՏՆՈՒԻ՞

«Թան»ի 19 Մայիս թիւին մէջ հետեւեալը կը գտնենք, ուրկէ կ'երեւի թէ այն ատենէն իսկ կասկածներ կան Միջերկրականի մէջ թշնամի ընդծովեաներու գոյութեան մասին։

Միջերկրականի մէջ գերմանական ենթադրեալ ընդծովեայներու ներկայութիւնը իմացուեցաւ քանիցս։ Այս խնդրոյն շուրջ եղած տարաձայնութիւնք այնու լուրջ կրնան նկատուիլ որ Աթէնքի անգլիական դեսպանատունը յունական բոլոր թերթերուն մէջ հետեւեալ ազդարարութիւնը հրատարակել տուած է.

«12,500 տրախմի վարձատրութիւն։ Անգլիական կառավարութիւնը 12,500 տրախմի պիտի վճարէ անոր որ իր տեղեկութիւններովը պիտի դիւրացնէ Միջերկրականի մէջ ընդծովեայի մը հետապնդումը։»

Բացորոշ է որ այս զեկոյցը թշնամի ընդծովեայներու կ'ակնարկէ։ Յոնիական ջուրերուն մէջ, Օթրանթի ջրանցքին մօտերը «Լէօն Կամպէթթա»ի թորփիլահարումը ենթադրել կուտայ որ աւստրիական ընդծովեայները իրենց արշաւանքը աւելի հեռուները պիտի տանէին։ Բայց ցարդ գերմանական ընդծովեայներու ներկայութիւնը չի հաստատուեցաւ։

Մօտաւորապէս 6 ամիս առաջ ծանուցուեցաւ որ գերմանական ընդծովեայներու կտորներ մաս առ մաս Պոլիս ղրկուած են։ Այս ընդծովեայները կամ ղրկուած չեն եւ կամ կազմուած չեն, վասնզի Տարտանէլի յարձակմանց առթիւ լաւ գործ կրնային տեսնել, մինչդեռ գոյութեան ո՛եւէ նշան ցոյց չի տուին(*)։ Կրնայ ենթադրուիլ որ հակառակ ճամբուն երկայնութեանը, Ճիպրալթարէ անցած ըլլան, բայց ինչ որ ալ ըլլայ իրենց գործունէութեան շրջանակը, այսչափ երկար ճամբորդութիւն մը՝ պաշարի եւ նաւազներու հանգստութեան համար յատուկ կայանի մը պէտք ունի, մանաւանդ Եգէականի մէջ մնալու համար, ուր Տարտանէլի գործողութեանց հետեւանօք անհրաժեշտ էր որ պաշարի եւ փախուստի նաւահանգիստներ ունենային։

Ցարդ նշան մը չկայ որ Միջերկրականի մէջ գերմանական ընդծովեայ գտնուի, բայց եթէ կը կարծուի թէ կայ, անգլիական դեսպանատան ազդարարութիւնը պիտի դիւրացնէ զայն երեւան հանելու համար։

Այս խնդրոյն շուրջ ստացուած է նաեւ հետեւեալ հեռագիրը.

Աթէնք, 17 Մայիս. — Յունաստանի ծովային նախարարութիւնը լրագրութեան կուտայ զեկոյց մը որով կը հերքէ թէ Աթէնքի անթել հեռագրի կայանը Միջերկրականի մէջ գտնուած գերմանական ընդծովեայներու հետ հաղորդակցող Թրքական անթել հեռագիր մը ըստացած ըլլայ։

(*) Այս խօսքը այլեւս ճիշդ չէ դժբախտաբար։ Տ. Խ.

ՏԵՂԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Բամպակին Իտալիա արտածումը արգիլող հրամանագիրը Անգլիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան կողմէ ետ առնուած ըլլալով, ըստ այնմ պէտք եղած հրահանգը տրուեցաւ եգիպտական մաքսատան։

Ցորենի արտածումը նոյնպէս Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ ազատ հռչակուեցաւ առանց ո եւ է սահմանումի։ Այսու հանդերձ յանձնարարուեցաւ Պարենաւորումի Յանձնախումբին ուշադիր հսկելու արտածուած քանակութիւններուն վրայ եւ իմացնելու կառավարութեան որպէս զի հարկին ազատ արտածումը դադրեցուցուի, երկրին մէջ ցորենի պակասութեան տեղի չտալու համար։

Աղեքսանդրիոյ Կառավարչատունը պիտի փոխադրուի, ինչպէս յայտնի է, նախկին «Նիւ-Քէտիվիալ Օթէլ»ի շէնքը որ կը վերաբերի Իշխան Եուսուֆ Քէմալի։ Այս մասին վարձակալութեան պայմանները երկուստեք վերջնապէս որոշուած ըլլալով, Ելեւմ. նախարարութիւնը մինչեւ յունիս 5 պայմանաժամ տուած է Իշխան Եուսուֆ Քէմալի տայիրային, որ փութացած է պէտք եղածն հեռագրել Հնդկաստան, ուր կը գտնուի այս միջոցիս Իշխանը որոշողութեան նպատակաւ։

Մանր դրամ.— Ելեւմ. նախարարութիւնը «Մոնկօլիա» շոգենաւով 82 սնտուկ արծաթ եւ 57 սնտուկ նիքէլ դրամ ստացաւ։

ԱՐԵՒ Եգիպտոսի միակ հայաթերթն է որ օրը օրին կը հրատարակէ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ կեանքն ու գործը։

ՍԱԿԱՐԱՆ

4 Յունիս 1915

		Բացում	Փակում
ԲԱՄԲԱԿ			
	Յուլիս	14 22]32	14 22]32
	Նոյ.	15 22]32	15 22[32
ԲԱՄԲԱԿԻ ՀՈՒՆՏ			
	Յունիս	85.10	85.10
	Նոյ.-Յնվր.	87.10	86.30

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ

Գրէտի Ֆոնսիէ	1886	Ֆր.	302
» »	1903	»	244
» »	1911	»	248
Բումպլի Երկաթուղի		»	

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՅԵՐԸ
ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐՈՒ ՀՈՎԱՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ

(Դաշնակիցներու Յայտարարութիւնը)

Տեղւոյս «Լիպերթե Կազէթ»էն առնելով հրատարակած էինք թէ Դաշնակից պետութիւններ յայտարարութիւն մը ուղղած են Օսմ. կառավարութեան՝ որով անձնապէս պատասխանատու կը բռնեն կառավարութեան անդամները Հայկական Ջարդերու համար: Ահաւասիկ այդ Յայտարարութեան բնագրին թարգմանութիւնը, առնուած եւրոպական մամուլէն:

Ֆրանսա, Մեծն Բրիտանիա և Ռուսիա համաձայնած են հետեւեալ յայտարարութիւնը ընելու.

24 Մայիս 1915

Շուրջ ամիսէ մը ի վեր Հայաստանի Քիւրտ և Թուրք ժողովուրդները, օսմանեան իշխանութեանց մեղսակցութեամբ և շատ անգամ անոր աջակցութեամբ հայկական ջարդերու ձեռնարկած են: Ասանք տեղի ունեցան Էրզրում, Տէօրթ-Եօլ, Էկին (Ակն), Պիթլիզ, Մուշ, Սասուն, Զէյթուն և ամբողջ Կիլիկիոյ մէջ. Վանի շրջակայ հարիւրաւոր գիւղերու բնակիչները ամենքն ալ սպաննուած են. քաղաքին մէջ իսկ, հայկական թաղը Քիւրտերէն պաշարուած է: Միաժամանակ, Պոլսոյ մէջ Օսմանեան կառավարութիւնը անմեղ Հայ ժողովուրդը կը ճնշէ:

Մարդկութեան և քաղաքակրթութեան դէմ կատարուած Թուրքիոյ այս նոր ոճիրներուն առջեւ Դաշնակից պետութիւնները հրապարակաւ կ'իմացնեն Բ. Դրան թէ այս ոճիրներուն անձնապէս պատասխանատու պիտի բռնեն Օսմանեան կառավարութեան բոլոր անդամները, ինչպէս նաեւ իր պաշտօնատարներէն անոնք որ այսպիսի ջարդերու մասնակից գտնուին:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Կը լսենք թէ Թուրք իշխանութեանց կողմէ Կ. Պոլսոյ մէջ ձերբակալուած Հայերու՝ թուոյն մէջ կը գտնուի նաեւ նախորդ պատրիարք Տ. Յովհաննէս Արքեպիսկ. Արշարունի:

Փաստաբան Սըր Էտուին Փիրս, *«Տէյլի Նիւզ»ի Կ. Պոլսոյ երկարամեայ հայասէր թղթակիցը, որ ինչպէս յայտնի է՝ Թուրքիոյ պատերազմի սկզբնաւորութեան առթիւ վտարուեցաւ Պոլսէն և այժմ Լոնտոն կը գտնուի, Լոնտոնի Հայկ. Կարմիր Խաչի մէկ ժողովին մէջ Հայոց մասին խօսելով հետեւեալ բնորոշ կարծիքը յայտնած է.*

«Թէպէտ Հայաստանի մէջ բազմաթիւ Թուրքեր ու Քիւրտեր կան, բայց Հայերը կրնան Անգլիոյ օրինակին հետեւելով, զանոնք ձուլել իրենց մէջ, ինչ որ Թուրքերն անկարող եղան մինչեւ հիմա ընելու: Հայերը, յարած է Սըր Է. Փիրս, կ'սպասեն նոր զարգացումի մը ծագումին՝ որ հետզհետէ իրականութիւն կը դառնայ շնորհիւ իրենց կամաւորներուն և ռուսական բանակին Հայաստանի մէջ ունեցած յառաջխաղացութեան:»

Ցաւօք կ'իմանանք Տիար ԱԳԱԹՈՆ ԹԱՀԹԱՊՐՈՒՆԵԱՆԻ մահը, որ տեղի ունեցած է Մայիսի մէջ, ի Բարիզ:

Հանգուցեալը բնիկ Կեսարացի էր, տարիներ առաջ Պոլիս հաստատուած, ուր իր երկու եղբայրներուն հետ կ'զբաղէր սեղանաւորական գործառնութիւններով և նիւթական փայլուն դիրքի մը տիրացած էր: Իննսունըվեցի դէպքերէն ի վեր Պոլիսէն հեռացած ըլլալով կը բնակէր Բարիզ, ուր ահա կը պատահի իր մահը:

Տիար Ագաթոն Թահթապրունեան Հ. Բ. Ը. Միութեան պատուոյ անդամ էր: Կը լսենք թէ ազգային զանազան հաստատութեանց ի նպաստ կը թողու նաեւ կարեւոր կտակ մը զոր սերտօրէն գործադրել խոստացած է եղբայրը՝ Տիար Կարապետ Թահթապրունեան:

Մեր խորին ցաւակցութիւնները:

Գաւաթ մը ջուրի մէջ...—*Բարեկամ մը հետեւեալը կը ղրկէ մեզ ի հրատարակութիւն.*

«Կը լսենք թէ Հայ Տիկնանց Կարմիր Խաչի սինէմայի ներկայացման առթիւ կարգ մը «անկուսակցական» անձեր խնդիր յարուցեր են թէ ինչո՞ւ «Տալւորիկ» պէս «կուսակցական» երգ մը նուագուած է նոյն երեկոյթին, և մինչեւ իսկ հարկ տեսեր են խմբ «Տալւորիկ»ին դէմ գրաւորապէս բողոք յանձնելու Տիկնանց Յանձնաժողովին, որ շուարած մնացեր է և մեր պատասխանին ազդակիններուն պատասխաներ է թէ իր մտքէն անցած չէր բնաւ այդ զգացումները վիրաւորել «Տալւորիկ»ի նուագումով:

«Գովելով հանդերձ մեր բողոքարկու հայրենակիցներուն սատանէրէ «անկուսակցականութիւն»ը՝ մեր կողմէն պիտի համարձակինք գիտել տալ թէ՝ «Տալւորիկ»ը, որքան որ գիտենք, մ'եւէ «կուսակցութեան» չի պատկանիր. անիկա ուրիշ ամէն հայրենասիրական երգ մըն է որ այլեւս անցած է հանրային կալուածին (domaine public) *մէջ, ինչպէս են «Բամբ Որոտան»ը, «Արիք Հայկազունք»ը եւն. եւն.:*

«Կը խորհինք թէ բողոքարկուք լաւագոյն ծառայութիւն մը մատուցած կ'ըլլային Ազգին, եթէ, օրինակի համար, քանի մը ծրար կամ նուիրէին Տիկնանց Կարմիր Խաչին, փոխանակ ույժ-բօթ հաչակելու խմբ «Տալւորիկ»ին դէմ....»

Զայնակցելով մեր բարեկամին դիտողութեան՝ հարկ կ'զգանք յայտնելու թէ ներկայացման յաջորդ օրն իսկ ստացած էինք այս մասին գրութիւն մը, Յ. Ամպարեան ստորագրուած, բայց չգիտնալով խնդրոյն ույլ-ը ստացած «կարեւորութիւնը» և չուզելով մեր կողմէն կարեւորութիւն տալ չնչին միջադէպի մը, չէինք ուզած զայն հրատարակել: Հիմա որ, գործը այնչափ մեծցեր է որ հարկ տեսնուեր է մինչեւ իսկ բողոքագիրներ ստորագրելու, ստիպուած ենք այդ նամակին դէթ հետեւեալ հատուածը տպագրել, ցոյց տալու համար բուն «անկուսակցական»ի մը կարծիքը.

«... խմբագրութիւն

Պարագաները կը թելադրեն ինձ Ձեր բարեացակամ ուշադրութեան յանձնելու սա մի քանի տողերը:

Ազգային հայուհիներու նախաձեռնութեամբ ամսոյս 26ին ի նպաստ Հայկական Կարմիր Խաչի տրուած սինէմայի երեկոյթին առթիւ ցաւօք սրտի նկատեցի որ մեր քաջամարտիկներու համեստ ցոյց տրուած գաղթականներ, սիրոյ, ներդաշնակութեան այսքան չքնաղ պատկերի մ'առջեւ իսկ, երեխանի կիրքերը չկրնալ կրնան եղեր զսպել դոնէ վայրկեան մը:

Մինչդեռ բազման առթիւ նուագախումբը կը հնչեցնէր Դաշնակից մեծ պետութեանց քայլերգները, ներկաները յոտնկայս կ'ունկնդրէին ու կը ծափահարէին անխտիր: Երբ կարգը եկաւ «Տալւորիկ» ազգային ծանօթ երգին, դարմանօք նշմարեցի կուսակցական պարոն մը, որ փոխանակ աւելի եւս ոգեւորուելու, յանկարծ պայթեցուց մը գրգռուածի պէս՝ կայնած տեղէն անտարբեր նստիլ, quasi *ինքնորդքաղացմամբ սա բառերը արտասանելով. «Ազգային քայլերգ չէ այս, չէ՞ն ամչնար, միթէ* marche *չունի՞նք «մենք»... և այլն...:*

Թող ներէ ինձ սակայն ըսելու, որ ազգային երգի մը հանդէպ իր այդ ժեստը մի քիչ անյարմար էր: Գիտնալու էր անշուշտ որ մենք ամենքս ալ ժողովրդական պաշտօնապէս ճանչցուած ազգային քայլերգ չունինք, ու եթէ ինք «մարշ» ըսելով ո և է կուսակցական երգի մ'ակնարկել կ'ուզէր, գործնել կը սխալի, վասն զի կուսակցական «մարշ» մը ազգային «մարշ» ըսել չէ:

...Ձերդ եմ կուսակցական ո և է նկատումէ՝ ստոյն և այնպէս անաչառ ժամանակ է այլեւս որ կիրքերը մեկին թողունք ու վերար հասնինք:

...Ձերդ Յ. ԱՄՊԱՐԵԱՆ

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐԵՐ

Արեւելեան ճակատէն

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԸ

Պետրոկրատ, 1 Յունիս. — Նոր մեծ ճակատամարտ մը սկսաւ Լիւպաչոչեվքա-Տուքլա-Քալմիքօֆ-Ռաքլօպա ճակատին վրայ. բազմաթիւ գիւղեր գրաւուեցան և վերագրաւուեցան երկու կողմէն. Գերմանացիք մեր դիրքերը ռմբակոծեցին հեղձուցիչ կազեր պարունակող ռումբերով, բայց մենք դիմադրեցինք Թշնամիին բոլոր յարձակումներուն և յետոյ յարձակողականի սկսանք: Կ'երեւայ թէ Բօրթ Արթիւրի հերոս Զօր. Իրմանօֆի զօրաբանակին Թշնամւոյն ձախ կողմէն երեւալը խանգարած է անոնց ծրագիրը և արգիլած է Զօր. Մաքենզընի յառաջացումը: Ռուսերը կը յառաջանան այժմ Սօսթէմա և Լօմնիցա ուղղութեամբ ուր 3500 գերի բռնած են, նշաններ կան որք կը ցուցնեն Թշնամիին 2 թեւերուն տկարանալը: Թշնամին Մայիս 24էն ի վեր կորսնցուցած է 100,000 մարդ: Ահրմ.

Պետրոկրատ, 2 (Պաշտօնական). — Թշնամին բազմաթիւ օրեր պատրաստուելէ վերջ կատաղի կերպով յարձակեցաւ Բրզէմիսլի արեւմտեան և հիւսիսային արեւմտեան ամրութիւններուն վրայ և յաջողեցաւ կիրակի ժամը 8էն մտնել թիւ 7 բերդը, որուն շուրջ յամառ պատերազմ մը մղուած էր մինչեւ երկուշաբթի կէսօրէ վերջ ժամը 2 և ուսկից Թշնամին հոն մղուեցաւ ահագին կորուստներով. բերդին մէջ մնացողներէն միայն 623 ողջ մնացողներ գերի բռնուած են: Ռ.

Պետրոկրատ, 2.— Հետախուզութեան մը պահուն Լեպաւսի հրամանատար Զօրավար Բրիթվիցը գերի բռնեցինք: Հ.

ԲՐԶԷՄԻՍԼԻ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԸ

Պետրոկրատ, 2. — Վիսթուլի ձախ եզերքին վրայ ետ մղեցինք Թշնամիին յարձակումները՝ հակառակ հեղձուցիչ կազերու: Սվիցա գետակին վրայ 10,423 զինուոր և 238 սպայ գերի բռնեցինք:

Արեւմտեան ճակատէն

ԱՆԳԼՕ-ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Բարիզ, 2. — Պաշտ. զեկոյց մը կը ծանուցանէ թէ Ֆրանսացիք յամառօրէն կը կռուին Արրասի շուրջ. միմիայն Նէօվիլի շուրջ 450 գերի բռնած ենք: Ուրիշ յաջողութեան մը համաձայն անգլիական զինուորները սուինաւոր յարձակումով մը գրաւեցին Հուժի գլխակը որ կը գտնուի Ժանշէքի մօտ: Ֆրանսացիք Նէօվիլի հարաւային - արեւելեան կողմը գերմանական հակայարձակում մը ետ մղեցին. յետոյ յառաջացան և գերիներ բռնեցին: Այն Ֆրանսական զօրամասը որ գրաւեց Քարանսին, Ալպէնը և Սուշէի գործարանը, 3,100 գերի բռնած և 2,600 դիակներ թաղած է Մայիս 9էն մինչեւ Յունիս 1, մինչդեռ Ֆրանսական կորուստները 3200 միայն եղած են որոնց մեծագոյն մասը թեթեւապէս վիրաւորներ: Ռ.

Բարիզ, 2.— (Պաշտօնական) Հակառակ բազմաթիւ հակայարձակումներու, Թշնամին չի կրցաւ մեր գրաւած խրամատներէն մեզ դուրս նետել: Սուշէի շաքարի գործարանը երկու օրէ ի վեր կատաղի կռիւներու թատերավայրը եղաւ ու րանք վերջացան ի նպաստ մեզի. գրաւեցինք շաքարի գործարանը, Թշնամիին ահագին կորուստներ տալով: Թշնամին երկու անգամ ռմբակոծեց Ռէմսը և մասնաւորապէս մայր եկեղեցին:

ԼՈՐՏ ՔԻՉՆԷՐ

Լոնտոն, 2.— Թագաւորին ծննդեան տարեդարձին առթիւ Լորտ Քիչնէր Ծընթակալի պատուանշանը ստացաւ:

Իտալական Ճակատէն

Հռոմ, 3 Յունիս (Պաշտօնական). — Իտալական նաւատորմիղը երեքշաբթի ամբողջ օրը Տալմաթեան Արշիպեղագոսին մէջ շրջեցաւ ուր խորտակեց անթել հեռագրի կայանները: Թշնամիին ներկայութիւնը յայտնի չեղաւ: Ռ.

Լոնտոն, 2 (Մամլոյ դիւանէն). — Ելեւմտական նախարարը, Անգլ. Դրամատան տնօրէնը և Ֆրանսական ելեւմտական քարտուղարը, շաբթուան ընթացքին տեսակցութիւն մը պիտի ունենան Նիսի մէջ ուր պիտի քննեն Իտալիոյ պատերազմի մասնակցութենէն ծագած դրամական խնդիրները: Ռ.

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ԹՈՒՐՔԻԱ

Լոնտոն, 31. — Հռոմի Թուրք դեսպան Նապի Պէյի վայրկեանէ վայրկեան Հռոմէ մեկնելուն կ'սպասուի:

Սելանիկ, 21. — Բազմաթիւ Գերմանացի սպաներ և ճարտարագէտներ Ատալիա ղրկուած են՝ պատրաստելու համար տեղւոյն պաշտպանութիւնը այն պարագային ուր Իտալիա զօրք ցամաք հանել ուզէ: Երկու շաբաթէ ի վեր Իզմիրի զօրաբանակէն առնուած զօրքեր Իզմիր-Այտըն երկաթուղիով Ատալիա ղրկուեցան: Այդ տեղի ամբողջ ժողովուրդը կ'աշխատցուի քաղաքին բարձունքներուն վրայ խրամատներ փորելու, ուրկէ կը յուսան որոշ դիմադրութիւն մը ցոյց տալ իտալական նաւերուն, քանի որ քաղաքը ինքնին ոչ մէկ ամրութիւն ունի:

ՌՈՒՄԱՆԻԱ, ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Հռոմ, 2. — Կը ծանուցուի որ Պուլկարիա զօրաշարժ կատարած է Թրքական սահմանագլխին վրայ: Մոձ.

Լոնտոն, 1. — Ռումանական թերթերը միաձայնութեամբ պատերազմ կը պահանջեն ազգային ցանկութեանց իրագործման համար:

Լոնտոն, 1. — Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ համաձայնութեան մը նկատմամբ բանակցութիւնները սկսած են: Միւս կողմէ, Ռումանիոյ նախարարապետը Դաշնակից պետութեանց դեսպաններուն հետ բանակցութիւններու ձեռնարկած է:

Լոնտոն. — Ռումանիոյ և Աւստրիոյ միջեւ յարաբերութիւնները կ'սկսին ձգտուիլ: «Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկ» յօդուած մը կը հրատարակէ որով Աւստրիոյ կը յանձնարարէ Ռումանիոյ թողուլ անոր պահանջած հողերը, դիւրացնելու համար անոր հետ կարգադրութիւն մը: Մոդ.

Կովկասի ճակատէն

Լոնտոն, 1. — Կը ծանուցուի թէ Թուրքերը որոշած են Կովկասի մէջ պաշտպանողականի վրայ մնալ: Պաղտատի և օսմ. կայսրութեան միւս կեդրոններուն միջեւ հաղորդակցութիւնները կտրելու վտանգին մէջ են:

Լոնտոն, 1. — Վանի շրջանին մէջ Թուրքերը մինչեւ Մողլաֆ (?) ետ քաշուեցան: Մոդ.

Տարտանէլի մէջ

Գահիրէ, 2 Յունիս.— (Պաշտօնական յայտարարութիւն) Յունիս 1ին գիշերնախառն կռիւ մը տեղի ունեցաւ մեր դիրքին հիւսիսակողմը, «Քուինս Բօսթ»ի դիրքերին գլխացը: Մեր զինուորները յարձակեցան Թշնամիի երկու ականներուն վրայ զանոնք հողով լեցնելու համար, բայց ուժգին թնդանօթաձգութիւն մը արգիլեց այդ աշխատութիւնը և մեր զինուորներէն մաս մը ստիպուեցաւ ետ քաշուիլ: Մնացեալ մասը կը պահէ իր դիրքերը մեր և Թշնամիի դիրքերուն մէջտեղ: Այս գործողութեան համար ծանր հրետանի գործածել պէտք եղաւ, որուն պատասխանեց Թշնամին առանց ռազմամթերքը խնայելու: Այս կռիւին մէջ ալ Թշնամին ծանր կորուստներ ունեցաւ: Հարաւային մասին մէջ, Յունիս 1էն 2ի գիշերը Թուրքերը յաջորդական յարձակումներ մղեցին ֆրանսական ձախ թեւին վրայ, և երկու անգամ գրաւեցին նախորդ ամսոյ 29ին գրաւուած դիրքը: Թշնամին երկու անգամ ալ ետ մղուեցաւ և Ֆրանսական նոր ճակատը ամփոփուած մընաց: Անգլիական ճակատին վրայ ուշէ փոփոխութիւն չի կայ:

ՀԱՅՖԱՅԻ ԱՌՋԵՒ

Լոնտոն, 1.— Արեւելեան Միջերկրականի մէջ գործող Ֆրանսական նաւախումբին հրամանատարէն լուր առնուեցաւ թէ Հայֆայի Թուրքերը Նաբոլէոնի ժամանակէն հոն թաղուած ֆրանսական զինուորներու գերեզմանները պղծած են: Անմիջապէս զրահաւոր մը հոն գնաց և ստուգելէ վերջ թէ լուրը ճիշդ է, սկսաւ ռմբակոծել գերմանական հիւպատոսարանը, այսպիսով վրէժը լուծելով մեր հերոսներու գերեզմանին եղած անարգանքին:

ԹՈՒՐՔ ԳԵՐԻՆԵՐՈՒ ՏՊԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Գահիրէ 1. (Պաշտօնական. — Վերջերս Եգիպտոս հասած Թուրք գերիները կ'ըսեն թէ Կէլլիպօլուի Թերակղզիին կռիւներուն մէջ թրքական կորուստները շատ ծանր եղած են: 20րդ զօրաբաժինը գրեթէ ջնջուած. բոլոր սպաներէն գնդապետը միայն կրցաւ մնալ կամ գերութենէ ազատիլ. գրեթէ նոյնքան ծանր եղան 15րդ և 56րդ զօրաբաժիններուն կորուստները: Մասնաւորապէս սպաներուն կորուստները խիստ ծանր ըլլալով, անոնց տեղ դրուած են ծովային սպաներ և զինուորական դպրոցի աշակերտներ: Նիզամիէի, Ըէտիֆի և Մուսթահֆըզի զինուորները այժմ խառնուած են ամէն մէկ գունդի մէջ: Մայիսի սկիզբը Քիրիթիոյի դիրքերուն վրայ յարձակումները Թուրքերուն համար ամէնէն աւելի կորուստ պատճառող կռիւներն եղան: Լիման Ֆօն Սանտէրս խստիւ հրաման տուած էր փամփուշտները պարպել յարձակիլ և գիշերը միայն սուինով կռուիլ: Յարձակող զօրամասերը բազմաթիւ անգամներ երեւան հանուեցան Դաշնակից լուսարձակներէն և յանկարծ ենթարկուեցան միթրայէօզներու և հրացաններու սաստիկ կրակի մը: «Յարձակումը սկսելու ատեն 3000 զինուորէ բաղկացած զօրաբաժին մը 120 զինուոր միայն մնաց» ըսաւ այս յարձակումին ներկայ գտնուող սպայ մը, որ աւելցուց թէ Դաշնակիցներու լեռնային թնդանօթները շատ անգամներ ինկան Թուրքերուն մէջ երբ այս վերջինները կը խմբուէին գիշերային յարձակումի մը համար և ահագին վնասներ պատճառեցին անոնց: Գերիներուն մէջ գտնուող Արաբ սպայ մը կը պատմէ. «Զինուոր ցամաք հանելու գործը շատ դժուար եղաւ, բայց անգամ մը որ ձեր զինուորները հաստատուեցան Թերակղզիին վրայ, կարգը մեզի եկաւ աւելի ահագին կորուստներ կրելու: 15 օրէ ի վեր գերի եմ և այն ժամանակ արդէն առնուազն 40,000 մեռած և վիրաւոր ունէինք:» Գերիներէն՝ հաստատուեցաւ թէ թրքական երկու զօրամասեր Գաբա Թէբէի մօտ իրար զարկին մեծ կորուստներով, և հակառակ իրենց սպաներու ջանքին՝ փախան: Գերիները կ'ըսեն թէ անգլիական նաւային և ցամաքային թնդանօթները մասնաւորապէս լաւ ուղղուած էին և շատ ուժգին ու ազդեցիկ եղան:

ՕԹԷԼ ԱՏԱՆԱ

Շարա Մոհամէտ Ալի, թիւ 12

(Օրօզտի-Պաքի վրայի շէնքը, Ա. յարկը)

Սեփականատէր՝ ՌՈՒԲԷՆ ՊԶՏԻԿԵԱՆ

Պատիւ ունինք ծանուցանելու յարգոյ հասարակութեան թէ 15 Մայիսէն սկսեալ մեր Սիքքէ-Կէտիտ գտնուող ծանօթ ԱՏԱՆԱ պանդոկը փոխադրած ենք վերը նշանակեալ հասցէին:

Ներկայ պանդոկիս շէնքը, իր եւրոպական դիրքով եւ ընդարձակ առողջապահիկ ամէն առաւելութիւններով, ինչպէս ելեկտրական լոյս, տաք եւ պաղ ջուրի բաղնիք ելն. սահմանուած է ամենապահանջկոտներն իսկ գոհացնելու:

Գիները խիստ չափաւոր, Ե. Գ. 6 եւ 8:

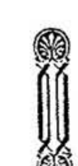
Ամսական վարձակալելու դիւրամատչելի պայմաններ:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ Տպարան
Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
Imp. Economique - Alex.

ՇԹԱՅՆԻ ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Stein's Oriental stores Limited

ԱՐԱՆՑ ԵՒ ՏՂԱՅՈՑ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

ԿԱՆԱՆՑ ԵՒ ՓՈՔՐԻԿ ԱՂՋԿԱՆՑ ՇՐՋԱԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ ԵՒ ԳԼԽԱՐԿՆԵՐ

Գլխարկներու, գլխանոցներու, ճապիկներու, ճոճեղէններու, ձեռնոցներու, կաշեայ առարկաներու, կօշիկներու, ներմակեղէններու, ճամբորդութեանց պիտոյքներու եւ ածելիներու առատ մթերք:

Գիները յոյժ չափաւոր եւ անմրցելի:

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ ԾԽԱԽՈՏԻ

եւ Եգիպտական սիկարէթներու

ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԶԱԿԱԶԻԿ – ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Համբաւաւոր են իր Ապունիկմա (Աստղ) Ծխախոտները եւ Սիկարէթները

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ՔԱՐԻՒՂԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՄԵԾԱՔԱՆԱԿ ԵՒ ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ

Աղեքսանդրիա, ՍԻՏԻ ՄԻԹՈՒԱԼԼԻ փողոց թիւ 40

(Աքքարիճի մզկիթին դէմը)

Թէլէֆօն թիւ 33-45

Այս վաճառատունը կը հայթայթէ թէ Աղեքսանդրիոյ եւ թէ Ռամլէի մէջ ՄԱՆԹԱՇԷՖԻ հարազատ ռուսական եւ ամերիկեան քէթրօլը, չափաւոր գիներով։

Ապրանքները օրը օրին կը յանձնուին ամենայն կանոնաւորութեամբ։

ԴԻՄԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ։

ՊԱՆՔ Տ'ՕՐԻԱՆ

Banque d'Orient

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ՝ ամբողջապէս վճարուած Ֆր. 25,000,000

Կեդրոնատեղի ԱԹԷՆՔ

Մասնաճիւղեր՝ *Աղեքսանդրիա, Գահիրէ, Սելանիկ-Իզմիր։* Գործակալութիւններ՝ *Միթիլլի, Մանսաթըր, Սէրէզ եւ Զակազիկ։* Փոխ-Գործակալութիւններ՝ *Պերկամա, Մաղնիսա եւ Սոմա։*

ՊԱՆՔ տ'ՕՐԻԱՆ կը կատարէ սեղանաւորական ամէն տեսակ գործողութիւններ։

ՊԱՆՔ տ'ՕՐԻԱՆ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, հետեւեալ տոկոսներով.

Հարիւրին 3	*ի տես վճարելի*	
» 3,50	9 *ամիսէն*	»
» 4	1 *տարիէն*	»
» 5	5 *տարիէն եւ աւելի վճ.*	

Նոյնպէս՝ խնայողութիւնը քաջալերելու համար հաստատած է Փոքր Խնայողութեանց յատուկ ճիւղ մը որ կ'ընդունի Ե. Ղ. 20էն Ե. Ղ. 25,000 տարեկան հարիւրին 1 տոկոսով:

Տօքթ. ## ՂԱԶԱՐՈՍ ԱՐԹԻՆԵԱՆ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՄՈՒՍՔԻ, ՇԱՐԱ ՊԷՅՆ ԷԼ ՆԱՀՏԷՅՆ ԹԻՒ 10, ԳԱՀԻՐԷ

ԹԷԼԷՖՕՆ, ԹԻՒ 35-37

Հիւանդները կ'ընդունի առաւօտեան ժամը 8էն մինչեւ իրիկուան ժամը 7ը։

Ակռաները կը մաքրէ ու կը քաշէ առանց ցաւի։ Ակռաներու համար ոսկիէ, քաուչուքէ կամ Ամերիկեան վերջին գիւտ եղող ուրիշ տեսակ նիւթերէ քուրօն կը շինէ առանց ղապանակի կամ քիմքի վրայ բան մը դնելու։

Բոլոր գործերը մաքուր եւ խղճի մտօք կը կատարուին։

Մարդ կեանքին մէջ անգամ մը ծախսելով կ'աղատի ակռաներու անտանելի ցաւերէն եւ հանգիստ կ'ապրի։

Գիները խիստ չափաւոր են։ Ծառանուոր ակռայի դեղեր ալ կը դրըուին։

ՓԱՍԹԻԼ ՆԱԼԹԷՐ

(PASTILLES NALTHER)

ՀՌՉԱԿԱՒՈՐ ԴԵՂԱՀԱՏԻԿ

Հացի չափ կարեւոր ամեն անձի համար

Պնդութի՞ւն ունիս թէ փորհարութիւն, ստամոքսի տկարութի՞ւն թէ անմարսողութիւն, ջերմէ՞ կը տառապիս թէ անքնութենէ, հարբո՞ւխ ունիս թէ յոդացաւ։

Գործածէ՛ եւ պիտի օգտուիս անպայման։

Դարման է՝ 34 տեսակ հիւանդութիւններու, որոնք մանրամասնուած են յայտագրին մէջ, որ կը գտնուի իւրաքանչիւր տուփի հետ։

Գիներն են սաս ածան	Ե.Ղ.
Տփիկը (որ կը պարունակէ 67 հատ)	10
Տուփը (որ կը պարունակէ 3 տփիկ)	20

Թղթատարով առաքման համար պէտք է միասին ղրկել նաեւ երկու ղրշ.։

Ամերիկեան այս դեղահատիկը պատրաստուած է յայտնի բոյսերու եւ արմատներու հիւթէն եւ օգտակարութիւնը հաստատուած է բժշկական կաճառներէ։

Անձնապէս փորձելէ եւ օգտուելէ վերջ միայն ստանձնած է Եգիպտոսի ընդհանուր ներկայացուցչութիւնը՝ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԹՈՎՄԱՍ, *որուն կարելի է դիմել, փոքր թէ մեծաքանակի համար, անձամբ կամ քարդ փոստալով հետեւեալ հասցէին*

82, Rue Guinenet Charkas (Boulac)
B. P. *1079* Le Caire (Egypte)

ՆԷՇԸՆԸԼ ՊԱՆՔ ՕՖ ԷՃԻՓԹ

(National Bank of Egypt)

Դրամագլուխ	Անգլ. Ոսկի	3,000,000
Պահեստի գումար	» »	1,300,000

Կեդրոնատեղի՝ ԳԱՀԻՐԷ — *Մասնաճիւղ՝* ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

Գործակալութիւններ՝ Ասիութ, Ասուան, Պէնհա, Պէնի-Սուէյֆ, Շէպին-էլ Գոմ, Տամանհուր, *Մինիէ*, Բօռ-Սաիտ, Սուաքիմ, Սոհակ, Թանթա, Զակազիկ, *Մուսքի (Գահիրէ)*, Լուքսօր, Բօռ-Թուֆիք ու Լոնտոն

Կը կատարէ դրամատանց յատուկ բոլոր գործառնութիւնները

ԱՆԴՐԷԱՍ ՄԿՐԵԱՆ

ՆԿԱՐԻՉ-ՆԵՐԿԱՐԱՐ

Րիւ Սէսոսթրիս, 1 (Յունաց Ավէրոֆ աղջկանց վարժարանին եւու.)

18 տարիէ ի վեր Աղեքսանդրիա հաստատուած եմ։ Ներկի, զարդանկարի, նշանատախտակի [Թապէլա], իւղանկար պատկերներու եւ լուսանկարչական ֆոներու վերաբերեալ կատարած աշխատութիւններով գոհ թողուցած եմ Եւրոպացի յաճախորդներս։ Գիներս՝ միշտ Արաբներէն սուղ, իսկ Եւրոպացի արհեստակիցներէս աժան են։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԻՆՔՆԱՎԱՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՐԵՑ

Մ. ՍԱՐԳԱՀ ԳՈՒԼԵԱՆ

Ամէն Հայու համար կենսական եւ ամձէական այս խնդրոյն մասին յոյժ շահեկան տեսութիւն մը։

ՓՆՏՌԵԼ ԲՈԼՈՐ ԳՐԱՎԱՃԱՌՆԵՐՈՒՆ ՔՈՎ:

Գին 5 ղրշ. ողջ

Ա. Ն. ՕՏԱՊԱՇԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հաստատեալ 1902

Կը վաճառուին ամէն տեսակ կերպասեղէն, բրդեղէն, բամպակեղէն, սպածոյ, պաթիսթ, զէֆիր, մասաբօլամ *եւ մանաւանդ* դերձակներու պիտոյքներ, *մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ։*

Ներածմունք ուղղակի Եւրոպայէն։ Ապրանքներու տոկունութեան եւ գիներու չափաւորութեան մասին արդէն իսկ համբաւ ստացած այս վաճառատունը կ'արժէ անգամ մը այցելել։

առիթէն օգտուեցէք

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ

Banco di Roma

Հաստատեալ 1880ին

Դրամագլուխ, 200,000,000 *ֆրանք ամբողջապէս վճարեալ*

ԸՆԴՀ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ — ՀՌՈՄ

Կեդրոնավայրք. — Բարիզ, Ճէնովա, Նաբոլի, Թուրինօ, Ֆլորէնցա, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Պարչէլոն, Գահիրէ, Մալթա, Ափրիկեան Տրիպոլիս

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂՔ

Ալպա	Ֆարա Սապ	Բինէբոլօ
Ալպանօ Լացիալէ	Ֆէրմօ	Սիէնա
Արէցցօ	Ֆօսանօ	Սուպիաքօ
Ավէցցանօ	Ֆրասքաթի	Թարքակօնէ
Պէնդզաքի	Ֆրօզինօնէ	Թիվօլը
Պրաչչիանօ	Լուքքա	Թօրրէ Անունձիաթա
Մօնթէ Քաթինի	Մօնտովի	Վէլլէթրի
Գանէլի	Մօնպլանշ	Վիարէճճիօ
Գասթէ Նուօվօ	Օրպէթէլլօ	Վիթէրպօ
Գօրնէթօ Թարքուինօ	Օրվիէթօ	
Տէրնա	Բալէսթրինա	

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'զբաղի ամէն տեսակ սեղանաւորական գործողութիւններով, այսինքն արժեթղթերու վրայ ավանս, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի կարեւոր քաղաքներուն իրայ փոխգիր, չէք եւ «լէթըր տը քրէտի», հեռագրաւ վճարմունք, Եգիպտոսի եւ Եւրոպայի վրայ պարտամուրհակներու գանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ կտրօններու եւ վիճակահանութենէ շահուած պարգեւներու գանձում, Եւրոպայի եւ Եգիպտոսի մէջ պօրսայի հրամաններու գործադրութիւն, Արժեթղթերու պահպանութիւն, Ապրանքներու պահպանում եւ ավանսի գործողութիւն:

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ կ'ընդունի դրամական աւանդներ, ուզուած ատեն կամ որոշ պայմանաժամով վճարելի:

ՊԱՆՔՕ ՏԻ ՌՕՄԱ օտարականներու համար յատուկ մասնաճիւղ մը բացած է Մօնթէքաթինօի համբաւաւոր ջերմուկները, ուր ամէն տեսակ սեղանաւորական դիւրութիւններ կ'ընծայուին յաճախորդներուն:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

Մասնաճիւղ Աղեքսանդրիոյ — 9 Ֆրանք փողոց

ՎԱՀԱՆ ԹԷՔԷԵԱՆ

ՀՐԱՇԱԼԻ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՆԵՐ

Հրատարակուած *1914*ին, Կ. Պոլսոյ մէջ: Գին *10* ղրշ. - Դիմել, սակաւաթիւ օրինակներու համար, ԱՐԵՒի խմբագրատունը:

000046